

КОНОНЕЦЬ

Віта Петрівна,

доцент кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ЩОДО СТАДІЙ МЕХАНІЗМУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ

Правовий аналіз законодавчих новел про адміністративну відповідальність за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, свідчить про те, що вони спрямовані на приведення правової регламентації юридичної відповідальності за вчинення корупційних діянь. Разом із тим існують недоліки правового регулювання відносин, що виникають під час провадження у справах про адміністративні корупційні правопорушення. Дослідники проблем інституту адміністративної відповідальності вказують на таку проблему цього інституту, як наявність у КУпАП положень про звільнення від адміністративної відповідальності за малозначністю вчиненого проступку та звільнення від адміністративної відповідальності з передачею матеріалів на розгляд громадської організації або трудового колективу. Це питання актуальне при розгляді справ про адміністративні корупційні правопорушення у сфері протидії корупції.

Правове регулювання процесуального порядку застосування норм законодавства в частині протидії корупції, являє собою процес послідовного використання правових засобів, застосування норм таких законів як Закон України «Про запобігання корупції», КУпАП, для розвитку суспільних відносин, шляхом врегулювання поведінки їхніх учасників, тобто механізм застосування законодавства про адміністративну відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією, складається з ряду процесуальних стадій [1].

Перша стадія механізму застосування законодавства у сфері протидії корупційним правопорушенням є регулювання суспільних відносин на нормативно-правовому рівні, тобто регулювання всіх відносин даного виду, які виникають й існують, за допомогою встановлення певної правової норми.

Дія цього механізму на першій стадії, в частині застосування відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, реалізовується завдяки наявності норм які регулюють дану сферу відносин. Таким чином, основоположними законодавчими актами є: ЗУ «Про запобігання корупції» [2], «Про Національне антикорупційне бюро» [3], «Про забезпечення права на справедливий суд», «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на ре-

зультати офіційних спортивних змагань» [4], та інші. Тобто на першій стадії чітко регламентовано, перелік суб'єктів, які мають право здійснювати відповідні дії, щодо притягнення до відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, відповідно до своїх повноважень, та в межах передбачених нормативно – правовими документами.

Друга стадія передбачає індивідуалізацію певної правової норми щодо вимог певного конкретного випадку. На цій стадії правозастосувальні акти закріплюють за суб'єктом правовідносин певні суб'єктивні права чи юридичні обов'язки. Необхідною умовою цієї стадії виступає юридичний факт вчинення правопорушення пов'язаного з корупцією, з яким норми передбачені статтями КУпАП, глави 13А, пов'язують настання чітко передбачених наслідків. Тобто вступає в дію механізм реалізації норм права.

Третя стадія механізму застосування законодавства в частині притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення пов'язані з корупцією – це реалізація правової норми у правомірній поведінці суб'єктів правовідносин. На цій стадії відбувається реалізація норм права, тобто досягається безпосередній результат дії механізму в сфері виявлення корупційних правопорушень, що передбачає собою визначені стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією за обсягом питань, які вирішуються, кількістю суб'єктів, що приймають участь є одним з найскладніших проваджень в адміністративному праві [6].

Особливістю провадження в досліджуваній категорії справ, відповідно до ст. 245 КУпАП є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин справи, вирішення її в точній відповідності з законодавством, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Отже, на нашу думку, провадження у справах про правопорушення, пов'язані з корупцією складаються з таких стадій, як: 1) виявлення факту корупційного діяння та перевірки інформації про факт вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією; 2) дослідження обставин вчинення корупційного діяння, складення за його результатом адміністративного протоколу та направлення протоколу та інших матеріалів до суду; 3) розгляд справи та прийняття рішення за його результатами; 4) оскарження рішення, як факультативна стадія; 5) виконання постанови про накладення адміністративного стягнення; 6) відшкодування шкоди завданої корупційними діями посадової особи. Отже, стадія виявлення факту корупційного діяння та перевірки інформації про факт вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією полягає у виконанні посадовими особами обов'язку повідомлення про вчинення корупційного діяння іншою посадовою особою, а також у реалізації фізичними, юридичними особами та громадськими об'єднаннями права на участь у здійсненні антикорупційної політики країни, шляхом повідомлення уповноваженого протидіяти корупції суб'єкта про корупційну поведінку владних

суб'єктів [7].

Таким чином, актуальним є питання щодо розробки і прийняття Закону «Про адміністративну та кримінальну статистику» та його подальша імплементація.

Дані законодавчі новели адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією, внесені до КУпАП Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції».

Зокрема, збільшено строки накладення стягнень за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією. Так, якщо адміністративне стягнення за вчинення корупційного правопорушення могло бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення, то адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією, може бути накладено протягом трьох місяців з дня його виявлення, але не пізніше двох років з дня його вчинення. Суттєві зміни стосуються також визначення посадових осіб, уповноважених складати протоколи про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією. Відповідно до змін, внесених до ст. 255 КУпАП, протоколи про вчинення цих правопорушень уповноважено складати посадових осіб органів Національної поліції та Національного агентства з питань запобігання корупції.

Подолання корупції в Україні є серйозною проблемою, загострення якої визначає міжнародне становище нашої держави та політичний імідж у світі. Важливу роль у протидії корупційним проявам відведено і адміністративному законодавству в тому числі, як превентивний етап по попередженню кримінальних корупційних злочинів.

Бібліографічні посилання:

1. Єщук О.М. Механізм адміністративно-правового регулювання охоронної діяльності. *Держава і право*. 2010. № 47. С. 255-258.
2. Закон України «Про запобігання корупції». *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 40-41. Ст. 379.
3. Закон України «Про Національне антикорупційне бюро». *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 40-41.
4. Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд». *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 54.
5. Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань». *Відомості Верховної Ради*. 2014.
6. Гайдук А.В. Заходи адміністративного примусу у боротьбі з корупцією в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2006. 202 с.
7. Шаповалов О.О. Порядок дій оперативних працівників при виявленні та фіксації адміністративних корупційних правопорушень. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 4. С. 218-222.